

Τα πάθη είναι κακά καθεαυτά ή ανάλογα με τη χρήση τους; (Άγιος Μάξιμος ο Ομολογητής)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 6 Απριλίου, 2017

"Προς Θαλλάσιον, περί αποριών - Ερώτηση 1"

Τα πάθη είναι κακά καθεαυτά ή ανάλογα με τη χρήση τους; Εννοώ την ηδονή και τη λύπη, την επιθυμία και το φόβο και όσα ακολουθούν.

Απόκριση

Αυτά τα πάθη, όπως και τα λοιπά, **δεν συνδημιουργήθηκαν μαζί με την φύση των ανθρώπων**, γιατί θα συντελούσαν και στον ορισμό της φύσης του ανθρώπου.

Υποστηρίζω αντίθετα, αυτό που έμαθα από το μεγάλο **Γρηγόριο Νύσσης**, ότι **εισήλθαν μετά την έκπτωση** από την τελειότητα και προσκολλήθηκαν στο αλογότερο μέρος του ανθρώπου, με τα οποία, αντί της θείας και μακάριας εικόνας, ευθύς αμέσως μετά την παράβαση έγινε φανερή κι ευδιάκριτη στον άνθρωπο η ομοίωσή του με τα άλογα ζώα. Γιατί έπρεπε, αφού κατακαλύφθηκε η αξία του λόγου από τα γνωρίσματα της αλογίας που με τη γνώμη του τράβηξε στον εαυτό του, δίκαια να τιμωρείται η ανθρώπινη φύση, οικονομώντας σοφά έτσι ο Θεός να συναισθανθεί ο άνθρωπος το λογικό μεγαλείο του νου του.

Ωστόσο γίνονται καλά και τα πάθη στους σπουδαίους ανθρώπους, όταν, αποχωρίζοντάς τα σοφά από το σώμα, τα μεταχειρίζονται προς απόκτηση του ουρανού.

Για παράδειγμα: **την επιθυμία** θα τη μετατρέψουν σε κίνηση που ορέγεται τη νοερή έφεση των θείων, ενώ την **ηδονή** θα την κάνουν αγαθή ευφροσύνη της θελητικής ενέργειας του νου για τα θεϊκά χαρίσματα.

Επίσης το **φόβο** θα τον κάνουν φροντίδα που προφυλάγει από τη μελλοντική τιμωρία εξαιτίας πλημμελημάτων, ενώ τη **λύπη**, μεταμέλεια που διορθώνει ένα υπάρχον κακό, και μ' ένα λόγο, σύμφωνα με τους σοφούς γιατρούς που αφαιρούν με το δηλητηριώδες σώμα του ερπετού της έχιδνας τη λέπρα που πράγματι υπάρχει ή υποθέτουν, χρησιμοποιούν αυτά τα πάθη για την αναίρεση μιας παρούσας ή αναμενόμενης κακίας για την απόκτηση και τη φύλαξη της αρετής και της γνώσης.

Είναι λοιπόν αυτά **τα πάθη καλά**, όπως είπα, **σύμφωνα με τη χρήση τους** σε εκείνους "που αιχμαλωτίζουν κάθε σκέψη και την κάνουν να υπακούει στο Χριστό" (Β΄ Κορ. 10, 5).

Αν κάτι από αυτά λέγεται και για το Θεό από τη Γραφή ή για τους αγίους, για το Θεό για χάρη μας, επειδή κατάλληλα με τα δικά μας πάθη αποκαλύπτει τις σωτήριες για μας κι αγαθοποιές εκδηλώσεις της πρόνοιας, και για τους άλλους, επειδή δεν μπορούν μ' άλλο τρόπο να προσφέρουν τις νοερές σχέσεις τους και διαθέσεις προς το Θεό με σωματική ζωή, χωρίς τα γνωστά πάθη της φύσης μας.

[Μαξίμου του Ομολογητού, Προς Θαλάσσιον, περί αποριών (ερωτήσεις Α΄- ΝΓ΄), Πατερικαί Εκδόσεις «Γρηγόριος ο Παλαμάς», εισαγωγή-μετάφραση-σχόλια Ελευθέριος Μερετάκης, 1992].

(Πηγή ηλ. κειμένου: hristospanagia3.blogspot.gr)